

REPUBLIKA E KOSOVËS / REPUBLIKA KOSOVA

Rev. br.10/2024

VRHOVNI SUD KOSOVA, u Veću sastavljenom od sudija: Milena Đerić, predsednik veća, Zenel Leku i Nenad Lazić, članovi veća, u pravnoj stvari tužioca: E. J. iz sela ..., opština ..., kojeg po punomoćju zastupa: Naim Haliti, advokat iz Prištine, protiv tužene: Grupa “...” sa sedištem u ..., koju zastupa: Udruženje advokata Koci & Vokshi, sa sedištem u Prištini, po predmetu spora: poništaj rešenja, vraćanje na radno mesto i nadoknadu zarada, odlučujući po reviziji punomoćnika tužene, izjavljenoj protiv presude Apelacionog suda Kosova u Prištini, Gž.br.4169/20 od 02.10.2023.godine, u sednici održanoj dana 30.04.2024. godine, doneo je:

P R E S U D U

ODBIJA SE kao neosnovana revizija punomoćnika tužene: Grupa “...” sa sedištem u, izjavljena protiv presude Apelacionog suda Kosova u Prištini, Gž.br.4169/20 od 02.10.2023.godine.

O b r a z l o ž e n j e

Presudom Osnovnog suda u Prištini, Opšte Odeljenje, P.br.109/18 od 19.12.2019. godine, u stavu I. dispozitiva delimično je usvojen kao osnovan tužbeni zahtev tužioca. Stavom II. dispozitiva poništeno je kao nezakonito rešenje tužene pod nazivom “Status ugovora 2018” od 22.11.2017. godine, kojim je tužilac obavešten o neprodužavanju ugovora. Stavom III. dispozitiva obavezana je tužena da tužioca vrati na radno mesto na koje je bio, ili na radno mesto koje odgovara njegovim profesionalnim sposobnostima. Stavom IV. dispozitiva obavezana je tužena da tužiocu na ime nadoknade razlike na ime ličnih zarada za vremenski period od dana 15.01.2018. godine pa do dana 31.10.2019. godine, isplati iznos od 7.822.00 eura, na ime penzijskog doprinosa da

uplati iznos od 862.00 eura, na ime poreza na zarade uplati iznos od 366.00 eura, sa zakonskom kamatom od 8%, koja će se obračunavati od dana donošenja presude tačnije od dana 19.12.2019. godine, pa do konačne isplate, a sve to u roku od 7 dana od dana prijema presude, pod pretnjom prinudnog izvršenja. Stavom V. dispozitiva obavezana je tužena da tužiocu nadoknadi troškove postupka u iznosu od 669 eura, a sve to u roku od 7 dana od dana prijema presude, pod pretnjom prinudnog izvršenja. Stavom VI. dispozitiva odbijen je kao neosnovan deo tužbenog zahteva tužioca kojim je zahtevao da se obaveže tužena da tužiocu plati kamatu za vremenski period od 15.01.2018. godine pa sve do 31.10.2019. godine u visini od 536 eura.

Postupajući po žalbi podnetoj od strane punomoćnika tužene, Apelacioni sud Kosova u Prištini je doneo presudu Gž.br.4169/20 dana 02.10.2023.godine, kojom je odbio podnetu žalbu, kao neosnovanu, potvrdivši presudu prvostepenog suda.

Protiv drugostepene pravnosnažne presude, punomoćnik tužene je blagovremeno izjavio reviziju zbog bitnih povreda odredbi parničnog postupka i pogrešne primene materijalnog prava, s predlogom da se ista usvoji, a da se presude nižestepenih sudova ukinu i predmet vrati na ponovno suđenje i odlučivanje.

U spisima predmeta postoji pismeni podnesak odnosno odgovor na reviziju, podnet od strane punomoćnika tužioca, s predlogom da se podneta revizija odbije kao neosnovana, a da se potvrde presude donete od strane nižestepenih sudova.

Vrhovni sud Kosova je ispitao pobijanu presudu u odnosu na revizijske navode i u smislu odredbe člana 215. Zakona o parničnom postupku (Zakon br.03/L-006), pa je ocenio da je revizija punomoćnika tužene, neosnovana.

U sprovedenom postupku pred nižestepenim sudovima nije bilo bitnih povreda odredbi Zakona o parničnom postupku, kako onih na koje je Vrhovni sud Kosova dužan da pazi po službenoj dužnosti, tako ni onih na koje se revizijom ukazuje. Neosnovano se revizijom ukazuje na bitnu povredu iz odredbe člana 182. stav II. tačka n) Zakona o parničnom postupku, jer je pobijana presuda u dovoljnoj meri jasna i razumljiva, dispozitiv iste je izvršiv, i u skladu sa razlozima o bitnim činjenicama, a razlozi o bitnim činjenicama su u logičkoj vezi sa izvedenim dokazima.

Sud prvog stepena je utvrdio, a sud drugog stepena prihvatio utvrđenja suda prvog stepena, iz kojih proizlazi, sledeće: Nije sporna činjenica da je tužilac bio u radnom odnosu kod tužene više od 10 godina, i to od 2006. godine pa sve do 2018. godine putem ugovora o radu na određeno vreme, na radnom mestu: Vozač. Sporno među strankama u postupku je zakonitost rešenja pod nazivom "Status ugovora 2018" od 22.11.2017. godine, kojim je tužena tužiocu otkazala ugovor o radu, u skladu sa odredbom člana 70. stav 2. Zakona o radu, i to zbog zdravstvenih razloga, odnosno zbog toga što je tužilac dva puta bio podvrgnut operaciji srca, i postavljeni su mu novi stendovi, pa isti ne može da obavlja svoj posao vozača, jer predstavlja opasnost za tuženu. Takođe, se navodi da je operacija izvršena zbog toga što tužilac nije pokazao dovoljnu brigu za svoje zdravlje. Tužilac je podneo žalbu tuženoj na pomenuto rešenje dana 27.12.2017. godine, međutim, tužena nije odgovorila po istoj, nakon toga, tužilac je podneo žalbu dana 04.12.2017. godine Inspektoratu Rada, koji je dana 12.01.2018. godine doneo rešenje 01 Br.60-148/2017 kojim je usvojio žalbu kao osnovanu, i naložio je tuženoj da poništi sporno rešenje i da vrati slučaj na ponovno razmatranje. Tužena je zatim, putem "Interne Beleške" sačinjene dana 12.01.2018. godine pismeno odgovorila Inspektoratu Rada sa obrazloženjem, da uprkos naporima koji su uloženi, tužena nije uspela da nađe neko drugo radno mesto za tužioca, s obzirom da isti ne poseduje bilo kakve kvalifikacije i nije sposoban za obavljanje poslova i dužnosti na bilo kojoj poziciji u preduzeću.

Nižestepeni sudovi su ocenili da je nezakonita odluka tužene o otkazu ugovora o radu, iz sledećih razloga: U toku dokaznog postupka nije utvrđeno nijednim dokaznim sredstvom koliko je tužiocu smanjena radna sposobnost, nižestepeni sudovi su cenili dokaze dostavljene od strane tužene i to pismeni dopis bolnice „Kardiocentar“ od 21.10.2017. godine, kao i izveštaj doktora specijaliste od 13.11.2017. godine, međutim, isti predstavljaju medicinski tretman kojima je bio podvrgnut tužilac u zdravstvenim ustanovama, i ni na koji način ne pružaju podatke o tome da li je i ako jeste koliko je smanjena sposobnost tužioca za obavljanje radnih aktivnosti. Tvrdnja da je tužilac imao srčani udar i da su mu postavljene nove stende, ne predstavlja razlog koji tužioca čini nesposobnim za rad. Takođe, nižestepeni sudovi su utvrdili da tužena nije dostavila nijedan dokaz kojim bi dokazala svoje tvrdnje da je sprovela postupak analize i ocene u cilju premeštaja tužioca u neko drugo odeljenje, tako da je ista propustila da postupi u skladu sa odredbom člana 47. stav 4. Zakona o radu. Zbog svega navedenog, nižestepeni sudovi su poništili sporno rešenje tužene o otkazivanju ugovora o radu, i naložili su istoj da tužioca vrati na radno mesto na koje je bio ili na

neko drugo radno mesto koje odgovara njegovoj profesionalnoj ili stručnoj spremi. Što se tiče visine novčanog iznosa koji je tužena obavezana da isplati tužiocu, isti je utvrđen na osnovu nalaza i mišljenja sudski određenog veštaka finansijske struke, kojem su nižestepeni sudovi poklonili puno poverenje.

Na tako utvrđeno činjenično stanje, nižestepeni sudovi su pravilno primenili materijalno pravo, kada su ocenili da je tužbeni zahtev tužioca delimično, osnovan.

Revizijski navodi kojima se ukazuje na pogrešnu primenu materijalnog prava od strane nižestepenih sudova nisu osnovani iz sledećih razloga: Nižestepeni sudovi su se bavili predmetom spora: zakonitost rešenja, vraćanje na radno mesto i isplata nadoknade po osnovu zarade, isti su utvrdili da je tužena donela nezakonito rešenje tužiocu pod nazivom "Status ugovora 2018" od 22.11.2017. godine o prestanku radnog odnosa na određeno vreme. Pomenuto rešenje je nelogično i nije u skladu sa izvedenim činjeničnim stanjem, kao ni u skladu sa zakonskom regulativom na snazi. Neosnovani su navodi istaknuti u reviziji koji se odnose na odredbu člana 86. stav 3. Zakona o radu u kojima se ističe da je tužena privatno preduzeće i da ista nema ni resurse ni stručnost da donese odluke kakve sud zahteva, jer pomenuti Zakon ne nameće potrebu da privatna preduzeća moraju da imaju zaposlene advokate, zakon zapravo u svim svojim odredbama promovise ravnotežu između zaštite prava zaposlenih s jedne strane, i poslovnih interesa preduzeća sa druge strane. Pomenuta zakonska odredba ne precizira koji standard obrazloženja jedna odluka treba da sadrži, dovoljno je da odluka ima obrazloženje iz kojeg može da se razume šta je razlog za prestanak radnog odnosa, to se ne odnosi na formu odluka koju trebaju da imaju, već samo na njen sadržaj. Tako da sporno rešenje u svemu ispunjava uslove predviđene u odredbi člana 86. stav 3. Zakona o radu.

Odredba člana 86. stavovi 1, 2 i 3. Zakona o radu propisuju sledeće: Rešenje za izricanje kaznenih mera za prekršenje radnih zadataka donelo je: 1.1. nadležni organ poslodavca ili poslodavac; 1.2. poslodavac koji nema status pravnog lica ili lice kojeg on ovlašćuje. 2. Ovlašćenje sa stava 1 ovog člana daje se pismeno. 3. Odluka poslodavca se donosi u pisanoj formi naglašavajući obrazloženje i pouku o pravnom leku prema izrečenim merama. Uvidom u sporno rešenje pod nazivom "Status ugovora 2018" od 22.11.2017. godine, Vrhovni sud Kosova je utvrdio da u istom nedostaje pouka o pravnom leku prema izrečenim merama, kako je i predviđeno

pomenutom odredbom člana 86. stav 3. Zakona o radu, što onemogućava zaposlenom ovde tužiocu delotvorno korišćenje pravnih lekova. Evropski sud za ljudska prava je u više odluka izneo stav da nepostojanje obrazloženja može prouzrokovati teškoće prilikom pristupa sudu ako sprečava korišćenje pravnih lekova zbog nedovoljnih pojedinosti u vezi sa osnovima na kojima se zasniva pobijana odluka (npr. U presudi Salov protiv Ukrajine je utvrđeno da je nepostojanje obrazložene odluke omelo podnosioca predstavke da ospori određena pitanja u žalbenom postupku, što je konstatovano i u presudi Hadjinastassiu protiv Grčke jer je podnosiocu predstavke pre podnošenja žalbe bila dostavljena samo skraćena verzija-rezime presude Vojnog apelacionog suda).

Vrhovni sud Kosova konstatuje da se u osporenom rešenju tužena pozvala na odredbu člana 71. stav 2 Zakona o radu, pomenuti član propisuje pravila koja se odnose na raskid ugovora o radu na određeno vreme. Uzimajući nespornu činjenicu da je tužilac radio kod tužene više od 10 godina, to predstavlja situaciju u kojoj su se stekli uslovi da se smatra da je u pitanju ugovor o radu na neodređeno vreme, jer zakonskom definicijom iz odredbe člana 10. stav 5. Zakona o radu propisano je da ugovor za jedan određeni period koji se zasniva na jasan način ili samorazumljiv za jedan period duži od deset (10) godina zaposlenja, smatra se kao ugovor za neodređeno vreme.

Neosnovani su navodi istaknuti u reviziji koji se odnose na to da je tužena kao poslodavac postupajući u skladu sa odredbama Zakona br. 04/L-161 o bezbednosti i zdravlju na radu, odlučila da tužiocu prekine radni odnos, jer je smatrala da ukoliko tužilac nastavi da obavlja svoj posao vozača uprkos ozbiljnim smetnjama srčane prirode, to bi predstavljalo svakodnevno suočavanje sa opasnošću kako tužioca, tako i televizijske ekipe koju on prevozi svakodnevno. Takođe, neosnovani su navodi da je tužena pokušala da prerasporedi tužioca na drugo radno mesto na osnovu njegovih kvalifikacija i veština, i kao dokaz je dostavljen dokument pod nazivom „Interna beleška“ od 12.01.2018. godine, koji dokazuje da je tužena pokušala da ispoštuje odredbu člana 47. stav 3. i člana 40. stav. 1.3 Zakona o radu, da prebaci tužioca na drugo radno mesto koje odgovara njegovim sposobnostima. Vrhovni sud Kosova smatra ove navode neosnovane zato što tužena nije objasnila niti dokazala način na koji je izvršila procenu radne sposobnosti tužioca. Važeće mišljenje Međunarodne organizacije rada određuje pravila vršenja procene radne sposobnosti zaposlenog, i takođe, propisuje koja dokumenta su neophodna, u prvom redu je to medicinska dokumentacija koju ne čine samo otpusne liste ili specijalistički nalazi, već i predlog ili konstatacija od strane odgovarajućeg doktora za utvrđivanje invalidnosti, zatim, dokaz o

stručnoj spremi i radnom iskustvu, kao i opis posla koji lice obavlja, kao i predlog poslova koje bi lice moglo da obavlja kod poslodavca, i na kraju je potrebna i socijalna anketa koja sadrži podatke o zaposlenom, o njegovom bračnom i porodičnom stanju, prihodima, stanovanju, odnosu sa okruženjem itd. Nakon pribavljanja navedenih dokumenata, Nalaz, mišljenje i ocenu u pogledu radne sposobnosti i mogućnosti zaposlenja ili održanja zaposlenja daje odgovarajući organ države, koji donosi rešenje kojim se utvrđuje gubitak radne sposobnosti zaposlenog.

Imajući u vidu sve predhodno navedeno, po oceni Vrhovnog suda, pravilan je zaključak nižestepenih sudova da je tužiocu prestao radni odnos na nezakonit način, naime u spornom rešenju ne postoji pouka o pravnom leku, što znači da je tužiocu kao zaposlenom bilo uskraćeno pravo na žalbu. Bilo kojem radniku ili zaposlenom koji smatra da ima razlog za žalbu, treba omogućiti pravo da uloži žalbu bez posledica po njega, kao i da takva žalba bude rešena u skladu sa odgovarajućim postupkom.

Preostalim revizijskim navodima se samo ponavljaju žalbeni navodi koji su pravilno cenjeni od strane nižestepenih sudova. Prema odredbama člana 80. stav 1.2 Zakona o radu, propisano je da ako sud donese pravnosnažnu odluku kojom je utvrđeno da je zaposlenom nezakonito prestao radni odnos, sud će odlučiti da se zaposleni vrati na rad ako zaposleni to zahteva, te da je pored vraćanja na rad poslodavac dužan da isplati naknadu štete u vidu izgubljene zarade i drugih primanja koja mu pripadaju po zakonu, opštem aktu i ugovoru o radu.

Neosnovani su navodi i razlozi podnosioca revizije kojima se pobijaju nižestepene presude, odluka o tužbenom zahtevu, sadržana u tim presudama zasnovana je na pravilnim i potpunim razlozima koje prihvata i Vrhovni sud Kosova. Drugostepeni sud je u pobijanoj presudi izneo valjane i dovoljne razloge o oceni bitnih žalbenih navoda tužene, koje ona sada delom ponavlja i sadržinom svoje revizije.

Obzirom na utvrđeno činjenično stanje, Vrhovni sud Kosova je našao da su nižestepeni sudovi pravilno primenili materijalno pravo, kada su delimično usvojili tužbeni zahtev tužioca, kao osnovan.

Sud je razmatrao i ostale navode iz revizije, ali oni nisu bili od značaja za odlučivanje, pa ih sud nije posebno ni obrazlagao.

Sa iznetih razloga odlučeno je kao u dispozitivu u smislu odredbe člana 222. Zakona o parničnom postupku.

VRHOVNI SUD KOSOVA

Rev.br.10/2024 od 30.04.2024. godine

Predsednik veća-sudija

Milena Đerić
